

tričnih žarnic gori, vse je zabito z deskami, mož mi pride nasproti, in mi pové: tu ni cerkve, nego je vsak večer predstava v kinematografu. Pa kakšna! Življenje se kaže, kot ga najdemo v beznicah, v umazanih lokalih, kot ga je fotograf ujel in fiksiral na filmu. Plakati so napovedovali scene iz življenja, ki bi jih noben pošten človek, tem manje kristjan, ne smel gledati. Če se cerkev odstopi za take produkcije, v take namene, je to velika profanacija, bogoskrunstvo.

Po obedu sem imel še časa, da sem šel iznova občudovat stolnico, da sem se zamislil v versko navdušenje dobe, ki kaj takega ustvari; šel sem gledat javni vrt, ki pa ni nič posebnega. Nemci opozarjajo na ta vrt v svojih potovalnih knjigah; mogoče, da njim ugaja, ker se odtod lepo vidi v dolino in na hribe onkraj doline; Nemcu se vsaka reč zdi koj imenitna, zato ker doma nič nima, nego pusto ravnino, le semintje kak majhen griček. Mi imamo doma toliko lepih gorâ in dolin in gozdov in studentev in vodâ, da sem se velikokrat vprašal: čemu neki to priporoča moja knjiga? Kar zadeva razgledov, imamo jih stokrat lepših doma; specifično morskih pokrajin, ki so pravtako lepe kot italijanske in mnogokrat še veliko lepše, ponuja nam Istra s svojimi otoki in premalo poznana, pozabljena Dalmacija.

Srečaval sem dopoldne in popoldne na ulicah moške in ženske v tako zakrpanih, zamazanih, raztrganih oblekah in ogrinjalih, da se ne spominjam, da bi bil kje drugod kaj takega videl. Mogoče, da je skoz te neštete, v vseh barvah našite krpe gledala italijanska beda, pa tudi lenoba in zanikarnost.

Videl sem še eno posebnost italijansko, ki se bolj in bolj kaže, če gremo proti jugu: reven osel, težko

obložen, stopa po ulicah, njegov gospodar ali njegova gospodinja gre za njim in ga priganja neusmiljeno z močno gorjačo. Ali ga priveže pred kako hišo, sam gre po opravih, revež osliček se pari na solncu, ki često neusmiljeno pripeka, in melanholično čaka, kdaj ga gorjača požene naprej. Mohamedanci v Jeruzalemu kruto, nečloveško ravnajo s to ubogo živaljo, Italijani ne zaostajajo mnogo.

Poljski dijaki iz Galicije, madžarski iz Ogrske so napravili enkrat ali že parkrat izlet in romarski pohod v Rim o Veliki noči. Mogoče, da so par dni šole zamudili, tega ne vem; vem pa, da je dobiček veliko večji bil, nego je škoda par zamujenih šolskih ur. Srednješolec, ki vidi Rim, ki gre v Vatikan k Piju X.! Spomini, ki ostanejo do smrti! Ali bi ne bilo mogoče v par letih ali prihodnjo Veliko noč napraviti tako potovanje slovenskih srednješolcev v večni Rim. V enem tednu se obzorje dijaku razširi, kot bi se mu ne razširilo, sedečemu pri knjigah, v par letih. In tedaj bi bilo prav, če izstopi družba slovenskih romarjev v Orvietu, si ogleda to propadajoče mesto, ter si vtisne v spomin in v srce podobo stolnice, ki je vredna, da se par ur tu pomudiš. Stolnico v Sieni si ogledati ni tako lahko, ker leži Siena v stran, Orvieto pa je ob glavni progi od nas v Rim. Dante, Dante, to ime često izgovarjamo in obenem imenujemo njegov umotvor „divina commedia“. Pojdi v Orvieto in strmeli boš ob pogledu na stolnico: globoko versko življenje, živa verska zavest, sveta navdušenost govori iz Danteja, govori iz kamena in marmorja in iz mozaikov orvieške stolnice, ki je začela iz zemlje se dvigati ob času nesmrtnega pesnika. Videl sem velikokrat podobo orvieške stolnice; podoba je mrtva; podoba ne more podati lepote, kot je v resnici.

Jutro.

Zložil Tonej Jelenič.

Skoz sivo steklo v hlev
zabliska zarja,
blestečo grivo vranec strese,
s podkóvi v tlak udarja
in hlapca kliče.

Petelin vzpné perot,
kričeč bahavo,
in krega hlapca, beli oves
trosečega pod vrano glavo
in ne pod kljun rožen.

Napné nozdrvi vranec,
zahrže zvesto
v zahvalo za ovsen prigrizek
in v radost nad nevesto,
ki čaka ženina na pragu.

Na vrat komat in uzdo v zóbe,
med grivo rože rdeče,
pa — hi! od hiše proti cerkvi.
Petelin z gréde se repeče,
za vozom gleda, pôje, pôje.

